

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضایی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR

WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۴۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱	هیأت وزیران	۱۴۰۰/۱۱/۲۱	رای شماره ۲۸۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اطلاق بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۷۱۵هـ - ۱۴۰۰/۲/۷ هیأت وزیران که براساس آن سازمان امور مالیاتی کشور مکلف شده است مالیات خود را براساس اسناد خزانه با سررسید سال ۱۴۰۰ وصول کند در این حد و صرفاً نسبت به سازمان امور مالیاتی کشور ابطال شد
۳	هیأت وزیران	۱۴۰۰/۱۰/۲۱	رای شماره ۲۸۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷هـ - ۱۳۹۸/۳/۱۲ هیأت وزیران که مقرر کرده است که صرفاً اسناد خزانه اسلامی با سررسید تا پایان سال ۱۳۹۸ مورد پذیرش قرار می‌گیرد ابطال شد
۴	کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستان سیرجان	۱۴۰۰/۱۰/۲۸	رای شماره ۲۸۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ۱- بند الف ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است «کلیه قراردادهای منعقد بین شرکتهای حمل و نقل صاحبان کالا لغو و از انعقاد قرارداد جدید جلوگیری شود» ابطال شد. ۲- بند ب ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان در خصوص شرایط مربوط به توزیع و حمل بار به خارج از شهرستان ابطال شد. ۳- بند ج ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است: ادارات و راهداری و ثبت اسناد از ثبت و صدور مجوز شرکت حمل و نقل جدید خودداری نمایند» ابطال شد
۵	شورای اسلامی شهر اندیشه	۱۴۰۰/۱۰/۲۸	رای شماره ۲۸۳۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال بند ۲۳ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و بند ۲۰ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر اندیشه
۷	شورای اسلامی شهر نجف‌آباد شورای اسلامی شهر گزبرخوار	۱۴۰۰/۱۰/۲۸	رای شماره ۲۸۴۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تعرفه مربوط به عوارض تأمین پارکینگ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شهرداری شهر گزبرخوار، تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شهرداری شهر نجف‌آباد که به تصویب شورای اسلامی این شهرها رسیده از تاریخ تصویب ابطال شد.

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۷۱۵هـ - ۱۴۰۰/۲/۷ هیأت وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

« به استحضار می‌رساند در بند (ل) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مقرر شده «در معاملات پیمانکاری کارفرما موظف است همزمان با هر پرداخت، مالیات بر ارزش افزوده متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کند. تا زمانی که کارفرما مالیات بر ارزش افزوده را به پیمانکار پرداخت نکرده باشد، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ضمن پاسخ به استعلام بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری، دفاتر اسناد رسمی و سایر دستگاههای اجرایی حق مطالبه آن از پیمانکار یا اخذ جریمه دیرکرد از وی را نخواهد داشت. در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار به صورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می‌شود در صورت درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی کشور معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه داری کل کشور ارائه می‌کند. خزانه داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه تحویلی را به عنوان وصولی مالیات منظور کند.» چنان که می‌بینیم مقنن با این منطق که اگر دولت بدهی خود را به پیمانکاران، با صدور اسناد خزانه بلندمدت تسویه کرده، پیمانکاران نیز می‌توانند بدهی مالیات بر ارزش افزوده خود را با همین اسناد تسویه کنند. مجوز قانونی چنین تسویه‌ای را بدون تعیین هیچ شرطی در خصوص سررسید اوراق خزانه مذکور صادر نموده، در واقع

قوانین و مقررات عمومی

شماره ۰۰۰۱۱۷۶

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران
یک نسخه از رای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۱۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ با موضوع: «اطلاق بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۷۱۵هـ - ۱۴۰۰/۲/۷ هیأت وزیران که براساس آن سازمان امور مالیاتی کشور مکلف شده است مالیات خود را براساس اسناد خزانه با سررسید سال ۱۴۰۰ وصول کند در این حد و صرفاً نسبت به سازمان امور مالیاتی کشور ابطال شد» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.
مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ شماره دادنامه: ۲۸۱۹ شماره پرونده: ۰۰۰۱۱۷۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای بهمن زبردست

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۷۱۵هـ -

۱۴۰۰/۲/۷ هیأت وزیران

سال ۱۳۹۸ کل کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷هـ - ۱۳۹۸/۳/۱۲ هیأت وزیران) و بند ۸ ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف، ب، ج، د، ه، ز، ح، ط، ی، ک، ل، ع، ف، ر، ص، ش) تبصره ۵ و بند (م) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۱۳۶۳/ت/۵۷۶۲۲هـ - ۱۳۹۹/۲/۱۰ هیأت وزیران) نیز به ترتیب، به سررسید حداکثر تا پایان سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ اشاره شده که بیانگر این مطلب است که هیأت وزیران در هر سال به اعتبار تجویز قانونگذار در قانون بودجه، حکم به اتخاذ تمهیدات لازم برای پذیرش اسناد خزانه اسلامی در آن سال را صادر نموده است و لذا وضع هر مقررهای از سوی دولت که احکام بودجه هر سال را به سال‌های بعد تسری و تعمیم دهد و تعهدات مالی آتی دولت را متوجه سال جاری نماید، خارج از اجازه قانونگذار و حدود اختیارات دولت است.

نظر به مراتب فوق و با عنایت به اینکه عبارات به کار رفته در آیین‌نامه اجرایی مورد شکایت، با لحاظ سنواتی بودن قوانین بودجه درج شده و در نتیجه مغایرتی با قانون بودجه بر آنها متصور نیست، خواهشمند است ضمن رد درخواست مطروحه برای ارائه توضیحات تکمیلی، در هنگام طرح موضوع در هیأت تخصصی یا هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از این معاونت دعوت به عمل آید.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس بند (ل) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور: «در معاملات پیمانکاری کارفرما موظف است همزمان با هر پرداخت، مالیات بر ارزش افزوده متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کند. تا زمانی که کارفرما مالیات بر ارزش افزوده را به پیمانکار پرداخت نکرده باشد، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ضمن پاسخ به استعلام بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری، دفاتر اسناد رسمی و سایر دستگاههای اجرایی حق مطالبه آن از پیمانکار یا اخذ جریمه دیرکرد از وی را نخواهد داشت. در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار به صورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می‌شود در صورت درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی کشور معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه‌داری کل کشور ارائه می‌کند. خزانه‌داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه تحویلی را به عنوان وصولی مالیات منظور کند.» با توجه به حکم قانونی مذکور و هرچند براساس بند ۵ تبصره ۴ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (د)، (ه)، (و)، (ح)، (ط)، (ی)، (ک)، (ل)، (م)، (ع)، (ف)، (ص)، (ش)، (خ)، (ذ)، (ض) و (غ) تبصره (۵) و بند (ل) تبصره (۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مصوب ۱۴۰۰/۲/۱ هیأت وزیران مقرر شده است که: «در اجرای بند (ل) تبصره (۶) قانون، در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار بابت مالیات بر ارزش افزوده، به صورت اسناد خزانه اسلامی با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰ پرداخت می‌شود، در صورت درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را بدون محاسبه حفظ قدرت خرید عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی کشور معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی پیمانکار کسر و اطلاعات اسناد مذکور را به خزانه‌داری کل کشور ارائه می‌کند. خزانه‌داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه مذکور را پس از وصول در سررسید، به عنوان وصولی مالیات منظور کند»، لکن چون حسب اطلاق بند ۸ ماده ۳ آیین‌نامه موصوف، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف شده است که مالیات خود را براساس اسناد خزانه با سررسید سال ۱۴۰۰ وصول کند و این در حالی است که در مواردی که دولت به عنوان کارفرما مبلغ ارزش افزوده خدمت دریافتی را به پیمانکار نپرداخته و یا با اسناد خزانه مؤجل به پرداخت آن اقدام کند، امکان اخذ این ارزش افزوده به صورت اسناد خزانه با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰ وجود ندارد، بنابراین اطلاق بند ۸ ماده ۳ آیین‌نامه مورد شکایت در این حد و صرفاً نسبت به سازمان امور مالیاتی کشور خارج از حدود اختیار و خلاف قانون است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

هرچه سررسید اوراق بلندمدت‌تر باشد، پیمانکار دریافت‌کننده اوراق، جهت تسویه بدهی مالیات بر ارزش افزوده با آن ذیحق‌تر است. چراکه فلسفه این تبصره در قوانین بودجه این است که در ازای تسویه طلب پیمانکار از دولت با اوراق خزانه با سررسید بلندمدت، متقابلاً بدهی مالیات بر ارزش افزوده‌ای که وجهی هم بابت آن دریافت نشده با همین اوراق تسویه گردد. با این همه در بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه هیأت وزیران این تسویه منحصر به «اسناد خزانه اسلامی دولت با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰» شده که مصداق نقض غرض و مغایر با بند (ل) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور است. اگر هم مبنای چنین شرطی سالانه بودن قوانین بودجه بوده باید توجه داشت که صدور اوراق خزانه با سررسید بیش از یک سال نیز بر مبنای همین قوانین بودجه صورت گرفته پس از این حیث نیز تعیین چنین شرطی درست و قانونی نیست. لذا با توجه به مغایرت قانونی این حکم با بند (ل) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و از آنجا که توسیع و تضییق حدود و ثغور قانون، از شئون مقنن و منحصر است به مقنن و چنین تضییقی خارج از حدود اختیارات هیأت وزیران است. درخواست ابطال حکم مقرر شده در بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۳۱۵هـ - ۱۴۰۰/۲/۷ هیأت وزیران در خصوص ایجاد محدودیت در تسویه بدهی مالیات بر ارزش افزوده با وضع شرط محدودکننده «با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰» جهت پیمانکارانی که کارفرمایان دولت بوده و در ازای طلبشان اسناد خزانه اسلامی دریافت کرده‌اند را به دلیل مغایرت قانونی ذکر شده و خروج از حدود اختیارات دارم.

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

بخشنامه شماره ۱۲۵۳۶/ت/۵۸۷۱۵هـ هیأت وزیران:

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت - وزارت نیرو - وزارت راه و شهرسازی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت جهادکشاورزی - وزارت ورزش و جوانان - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت آموزش و پرورش - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت کشور - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان انرژی اتمی ایران - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۲/۱ به پیشنهاد شماره ۲۵۹۹۰ - ۱۴۰۰/۱/۲۴ سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف، ب، د، ه، و، ح، ط، ی، ک، ل، م، ع، ف، ص، ش، خ، ذ، ص، ع) تبصره ۵ و بند (ل) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور را به شرح زیر تصویب کرد:

.....

ماده ۳- انتشار اسناد خزانه اسلامی موضوع این آیین‌نامه توسط وزارت و واگذاری آن به سررسید تا پایان سال ۱۴۰۳ و حفظ قدرت خرید و با رعایت موارد زیر انجام می‌شود.

.....

۸ - سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان خصوصی‌سازی و گمرک جمهوری اسلامی ایران با لحاظ کردن مشوق‌های مناسب، حداکثر دو ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، تمهیدات لازم برای پذیرش اسناد خزانه اسلامی (منتشر شده در سال ۱۴۰۰ یا سنوات قبل) با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰ را در قبال مطالبات معوق خود از دارندگان اسناد مذکور اتخاذ و مراتب را به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی کنند. مبلغ اسمی اسناد یاد شده در سررسیدهای مقرر، به حساب‌های درآمدی دستگاه‌های مذکور نزد خزانه داری کل کشور واریز می‌شود. - معاون اول رئیس‌جمهور

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست معاونت امور حقوقی دولت (حوزه معاونت حقوقی رئیس‌جمهور) به موجب لایحه شماره ۱۰۱۵۸۱-۱۴۰۰/۹/۷ توضیح داده است که:

۱- با توجه به ماهیت سنواتی قوانین بودجه، آیین‌نامه‌های اجرایی قانون بودجه و از جمله آیین‌نامه مورد شکایت، نمی‌تواند در بردارنده احکام و مقرراتی باشد که خارج از بازه زمانی اعتبار قانون بودجه مربوط باشد. بر همین اساس در بند ۸ ماده ۳ تصویب‌نامه مورد شکایت که در اجرای تبصره‌های ۵ و ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور وضع شده، عبارت «با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰» که ناظر به زمان پایان اعتبار قانون بودجه کل کشور در سال جاری می‌باشد، قید شده است. به بیان دیگر قید مزبور به لحاظ عدم خروج از دایره زمانی اعتبار قانون بودجه مقرر شده و در نتیجه مغایرتی با قانون ندارد.

۲- شایان ذکر است در بند (خ) ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف، ب، ج، د، ه، ز، ح، ط، ی، ک، ل، ن، ف، ص) تبصره ۵ و بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران
یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه
۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۲۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ با موضوع: « بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه
شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷-هـ ۱۳۹۸/۳/۱۲ هیأت وزیران که مقرر کرده است که صرفاً اسناد
خزانه اسلامی با سررسید تا پایان سال ۱۳۹۸ مورد پذیرش قرار می‌گیرد ابطال شد» جهت
درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ شماره دادنامه: ۲۸۲۰ شماره پرونده: ۰۰۰۱۱۴۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای بهمن زبردست

موضوع شکایت و خواسته: ابطال عبارت «با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۸» از

بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷-هـ ۱۳۹۸/۳/۱۲ هیأت وزیران

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال عبارت «با سررسید حداکثر تا پایان

سال ۱۳۹۸» از بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷-هـ ۱۳۹۸/۳/۱۲

هیأت وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

« با سلام و احترام به استحضار می‌رساند، در بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه
سال ۱۳۹۸ کل کشور، مقرر شده «در معاملات پیمانکاری که کارفرما یکی از دستگاه‌های
اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری است، کارفرما موظف است همزمان
با هر پرداخت، مالیات ارزش افزوده متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کند تا زمانی که
کارفرما مالیات بر ارزش افزوده را به پیمانکار پرداخت نکرده باشد، سازمان امور مالیاتی کشور
حق مطالبه آن را از پیمانکار یا اخذ جریمه دیرکرد از وی نخواهد داشت. در مواردی که
بدهی کارفرما به پیمانکار به صورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می‌شود در صورت
درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور
تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی
پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه داری کل کشور ارائه می‌کند. خزانه داری کل
کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه تحویلی را به عنوان وصولی مالیات منظور
کند.» چنان که می‌بینیم مقنن با این استدلال درست که اگر دولت بدهی خود را به
پیمانکاران، با صدور اسناد خزانه بلندمدت تسویه کرده، پیمانکاران نیز می‌توانند بدهی
مالیات بر ارزش افزوده خود را با همین اسناد تسویه کنند. مجوز قانونی چنین تسویه‌ای را
بدون تعیین شرطی در خصوص سررسید اوراق خزانه مذکور صادر نموده. در واقع هرچه
سررسید اوراق، بلندمدت‌تر باشد، پیمانکار دریافت‌کننده اوراق، جهت تسویه بدهی مالیات بر
ارزش افزوده خود با آن ذیق‌تر است. چرا که فلسفه درج این تبصره در قوانین بودجه این
بوده که در ازای تسویه طلب پیمانکار از دولت با اوراق خزانه با سررسید بلندمدت، متقابلاً
بدهی مالیات بر ارزش افزوده‌ای که وجهی هم بابت آن دریافت نشده با همین اوراق تسویه
گردد. با این همه در بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه هیأت وزیران، این تسویه منحصر به «اسناد
خزانه اسلامی با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۸» شده که مصداق نقض غرض و مغایر
با بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور است. اگر هم مبنای
چنین شرطی سالانه بودن قانون بودجه بوده باید توجه داشت که صدور اوراق خزانه با
سررسید بیش از یک سال نیز بر مبنای همین قانون بودجه صورت گرفته پس از این حیث
نیز تعیین چنین شرطی درست نیست. لذا با توجه به این مغایرت قانونی مصوبه مورد
اعتراض با بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و از آنجا که توسیع و
تضییق حدود و ثغور قانون از شئون مقنن و منحصر است به مقنن و چنین تضییقی خارج از
حدود اختیارات هیأت وزیران است، درخواست ابطال عبارت «با سررسید حداکثر تا پایان
سال ۱۳۹۸» از بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۲۹۵۰۴/ت/۵۶۵۹۷-هـ ۱۳۹۸/۳/۱۲
هیأت وزیران را دارم. گرچه مدت زیادی از صدور تصویب‌نامه گذشته، دست کم آن دسته از
پیمانکاران مشمول حکم مقرر در بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸
که اسناد خزانه‌ای با سررسید پس از پایان سال ۱۳۹۸ دریافت نموده، هنوز مالیات بر
ارزش افزوده سال ۱۳۹۸ آنها قطعی و تسویه نشده است از حقوق قانونی‌شان جهت تسویه
بدهی مالیات بر ارزش افزوده با اسناد مذکور برخوردار گردند.»

متن مصوبه مورد شکایت به شرح زیر است:

« تصویب‌نامه هیأت وزیران

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت - وزارت نیرو - وزارت راه و شهرسازی -

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت ورزش و جوانان - وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت آموزش و

پرورش - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت کشور - وزارت دفاع و پشتیبانی

نیروهای مسلح - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - سازمان برنامه و

بودجه کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - سازمان انرژی اتمی ایران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۳/۸ به پیشنهاد شماره ۱۰۱۸۷۱-۱۳۹۸/۲/۳۱ سازمان برنامه

و بودجه کشور و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه اجرایی

بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د)، (ه)، (ز)، (ح)، (ط)، (ی)، (ک)، (ل)، (ن)، (ف) و (ص) تبصره ۵ و بند

(ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د)، (ه)، (ز)، (ح)، (ط)، (ی)، (ک)، (ل)، (ن)،

(ف) و (ص) تبصره ۵ و بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

ماده ۳- انتشار اسناد خزانه اسلامی موضوع این آیین‌نامه توسط وزارت، به منظور

واگذاری به طلبکاران، یا سررسید تا سه سال با حفظ قدرت خرید و با رعایت موارد زیر

انجام می‌شود:

.....

.....

ج - در اجرای بند (ز) تبصره ۸ قانون، در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار

به صورت اسناد خزانه اسلامی با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۸ پرداخت می‌شود و

در صورت درخواست پیمانکار کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور

مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان مذکور معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی

مالیاتی پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه داری کل کشور ارائه می‌نماید. خزانه

داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه اسلامی تحویلی را پس از

وصول در سررسید، به عنوان وصولی مالیات منظور کند.»

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست معاونت امور حقوقی دولت (معاونت حقوقی

رئیس‌جمهور) به موجب لایحه شماره ۱۰۱۲۳۸-۴۵۹۵۶/۱۰-۱۴۰۰/۹/۶ توضیح داده است که:

« ۱- آنچه مورد شکایت شاکي قرار گرفته، بخشی از آیین‌نامه اجرایی قانون بودجه

سال ۱۳۹۸ کل کشور به جهت تضییق حکم مقرر در بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون

بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور است و در این خصوص، بدیهی است که آیین‌نامه اجرایی

قانون بودجه به تبع سنواتی بودن قوانین بودجه، نمی‌تواند در بردارنده احکام و مقرراتی

باشد که خارج از بازه زمانی اعتبار قانون بودجه مربوطه باشد. بر همین اساس در بند (ج)

ماده ۳ تصویب‌نامه مورد شکایت، عبارت «با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۸» که

ناظر به زمان پایان اعتبار قانون بودجه کل کشور در آن سال می‌باشد، قید شده است. به

بیان دیگر قید مزبور به لحاظ عدم خروج از دایره زمانی اعتبار قانون بودجه مقرر شده و

در نتیجه مغایرت با قانون ندارد.

۲- شایان ذکر است در بند (م) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و بند

(ل) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور نیز حکم مشابه بند (ز) تبصره ۸ قانون

بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور قید شده و بر همین اساس در جزء ۵ ماده ۳ آیین‌نامه

اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د)، (ه)، (ز)، (ح)، (ط)، (ی)، (ک)، (ل)، (ع)، (ف)،

(ر)، (ص) و (ش) تبصره ۵ و بند (م) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل

کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۱۳۶۳/ت/۵۷۶۲۲-هـ ۱۳۹۹/۲/۱۰ هیأت وزیران) به

پرداخت بدهی کارفرما به پیمانکار بابت مالیات بر ارزش افزوده به صورت اسناد خزانه

اسلامی با سررسید حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۹ اشاره شده که بیانگر این مطلب است که

هیأت وزیران در هر سال به اعتبار تجویز قانونگذار در قانون بودجه، اسناد خزانه با

سررسید تا پایان آن سال - قطع نظر از اینکه اسناد مزبور در سال قبل یا سال جاری به

پیمانکار پرداخت شده باشد - را می‌پذیرد و در صورتی که سررسید اسناد خزانه فراتر از

سال جاری باشد، موضوع تحویل این اوراق از سوی کارفرما به سازمان امور مالیاتی کشور

تابع حکم مقرر در قانون بودجه سال سررسید اسناد و تحویل آن خواهد بود و لذا برخلاف

ادعای شاکي، وضع هر مقرره‌ای از سوی دولت که احکام بودجه هر سال را به سال‌های

بعد تسری و تعمیم دهد و تعهدات مالی آتی دولت را متوجه سال جاری نماید، خارج از

اجازه قانونگذار و حدود اختیارات دولت است.

۱- دلایل ابطال بند الف از ردیف ۴- برابر بند (الف) «کلیه قراردادهای منعقد شده بین شرکت‌های حمل و نقل و صاحبان کالا لغو و از انعقاد قرارداد جدید خودداری گردد» در حالی که اولاً: کمیته مزبور که به جهت سیاستگذاری عوارض ناشی از آزادسازی قیمت سوخت در حمل و نقل و متعاقب قانون هدف‌مندی یارانه‌ها تشکیل شد حق اعمال حاکمیت در روابط خصوصی فی‌مابین صاحبان کالا و متصدیان حمل و نقل نداشته و خارج از اختیارات قانونی کمیته مذکور است. ثانیاً: وضع مقرر در خصوص قراردادهای قبلی خلاف اصل تلقی شده و موجب اخلاف در امنیت اقتصادی است. ثالثاً: مقرر مذکور برخلاف مقررات قانون مدنی و قانون تجارت و آزادی اشخاص در ارزیابی و انتخاب طرفهای معاملاتی است. رابعاً: مصوبه مذکور محل حقوق مکتسب اشخاص از قراردادی است که بر اساس قانون صحیحاً منعقد گردیده است. خامساً: در خصوص حمل کالا طرفین قرارداد زمانی جهت تنظیم روابط حقوقی به قرارداد متوسل می‌گردند که مقررات تکمیلی قانون، حقوق اطراف قرارداد را بنا به شرایط خاص حاکم بر موضوع تأمین نمی‌نماید لذا وضع مقررهای که متضمن الغاء شرایط مقرر است برخلاف منطبق حقوقی و اقتصادی تلقی و مغایر حقوق اطراف قرارداد است.

۲- دلایل ابطال بند (ب) از ردیف ۴- برابر بند (ب) «توزیع و حمل بار به خارج از شهرستان تحت نظر اداره راهداری و انجمن صنفی شرکت‌های حمل و نقل شهرستان و با استفاده از سیستم نرم افزاری توزیع بار به صورت شفاف و عادلانه انجام گیرد» بند مذکور که در واقع ارائه راهکار جهت اجرای بند (الف) مصوبه است نیز به دلایل ذیل باطل و خلاف قانون است زیرا: اولاً: اقدام مذکور موجب اخلاف در رقابت است که به موجب قوانین متعدد از جمله قانون اجرای سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی (ماده ۴۵ بند ۱) و برنامه ششم توسعه مورد تأکید قرار گرفته چرا که وضع چنین مقرره نه تنها رقابت آزادانه بین فعالین تجاری جهت ارائه خدمات بهتر و ارزانتر در شرایط بازار آزاد را مختل می‌نماید بلکه شرایطی در بازار ایجاد می‌نماید که با توجه به اینکه عمده محموله از مبدا سیرجان استراتژیک و عمدتاً مواد اولیه کارخانجات بزرگ صنعتی است لذا اقدام اخیر نهایتاً سبب خواهد شد تا نرخ کرایه به زیان صاحبان کالا افزایش یابد. با توجه به اینکه بسیاری از شرکت‌های حمل و نقل فاقد اعتبار لازم بوده و به صورت دک‌های افتتاح و به فعالیت خود ادامه می‌دهند لذا اقدام مذکور سبب تضعیف شرکت‌های حمل و نقل معتبر گردیده و سرمایه شرکت‌های مذکور را با خطر مواجه می‌کند. ثانیاً: چنانچه مصوبه کمیته حمل و نقل و سوخت در حمایت از کامیونداران و رانندگان بود و کانون توجه آن حقوق رانندگان و کامیونداران بود ممکن بود اقدامات مزبور جهت جلوگیری از نارضایتی عمومی رانندگان تا حدی قابل دفاع به نظر می‌رسد لیکن مصوبه مذکور بی جهت به حمایت از شرکت‌های حمل و نقلی است که افزایش یافته‌اند و علی‌الاصول باید به قاعده بازار رقابت نمایند. لذا این حمایت پشتوانه اجتماعی و منطقی نداشته و اساساً دولت در چنین اموری حق اعمال حاکمیت ندارد. مضاف بر اینکه انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل کالای سیرجان که به نوعی مشوق تصویب مصوبه مذکور بوده و با جدیت به دنبال اجرای آن است حسب اطلاع موثق تنها دارای ۴۰ عضو می‌باشد در حالی که بیش از ۱۱۰ شرکت فعال در حوزه حمل و نقل در منطقه سیرجان مشغول به فعالیت هستند با این توصیف اجرای مصوبه مذکور حتی در حق شرکت‌های فعال در حمل و نقل محلی نیز عادلانه تلقی نشده و بی جهت به حمایت اقلیتی از شرکت‌ها منجر خواهد شد.

۳- دلایل ابطال بند (ج) از ردیف ۴- به موجب بند اخیر «ادارات راهداری و ثبت اسناد از ثبت و صدور مجوز شرکت حمل و نقل جدید خودداری نمایند.» این بند از مصوبه نیز که منجر به محدودیت در صدور مجوز قانونی و به نوعی ایجاد رانت می‌گردد نیز مکرراً به موجب قوانین بالادستی منع گردیده و قانون رونق کسب و کار و سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی و اصول مسلم قانون اساسی مبنی بر آزادی کسب و کار برای آحاد ملت اعمال چنین محدودیتی را ممنوع نموده است. ذکر این نکته خارج از لطف نیست که اختیارات کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستانها اجرای مصوبات کمیته حمل و نقل و سوخت استان است و راساً حق اعمال نظر ندارد. النهایه با عنایت به اینکه مصوبات مارالذکر برخلاف مقررات عمومی از جمله مقررات قانون اساسی و قانون تجارت و سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی صادر شده و اعمال حقوق قانونی و مکتسب اشخاص و اصل حاکمیت اراده را محدود نموده و کمیته مزبور حق اعمال حاکمیت خارج از وظایف و اختیارات راندارد. لذا ابطال مصوبات به شرح خواسته مورد استدعاست. همچنین با توجه به اینکه اجرای مصوبات به حقوق اشخاص ذینفع اعم از صاحبان کالا و شرکت‌های حمل و نقل زیان اساسی وارد نموده و جبران خسارات ناشی از اجرای مصوبه متعذر خواهد بود.

۳- با توجه به ماهیت سنواتی قوانین بودجه، در حال حاضر قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و آیین‌نامه اجرایی آن به لحاظ زمانی منقضی شده و احکام جدیدی جایگزین آنها شده است، بنابراین طرح شکایت به منظور ابطال چنین مقرراتی موضوعاً منتفی به نظر می‌رسد. نظر به مراتب فوق و با عنایت به اینکه عبارات مورد شکایت در آیین‌نامه اجرایی با لحاظ سنواتی بودن قوانین بودجه بیان شده و در نتیجه مغایرتی با قانون بودجه بر آنها متصور نیست، خواهشمند است ضمن رد درخواست مطروحه برای ارائه توضیحات تکمیلی، در هنگام طرح موضوع در هیأت تخصصی یا هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از این معاونت دعوت به عمل آید.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۳۰ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

به موجب بند (ز) تبصره ۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور: «... در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار به صورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می‌شود، در صورت درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه‌داری کل کشور ارائه می‌کند. خزانه‌داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه تحویلی را به عنوان وصولی مالیات منظور نماید.» با عنایت به اینکه اسناد خزانه اسلامی ماهیتاً به صورت مدت‌دار و دارای سررسید غالباً سه ساله هستند و قانونگذار پذیرش علی‌الاطلاق اسناد خزانه را به عنوان عوض بدهی مالیاتی مؤدیان و در راستای رفع مشکلات مؤدیان مالیاتی (پیمانکاران) و سازمان امور مالیاتی کشور عملاً از این جهت پیش‌بینی کرده است که مابه‌ازای پیمان و مالیات متعلقه معمولاً با تأخیر توسط کارفرمایان پرداخت می‌شود و از همین رو تفکیکی بین سررسیدهای متفاوت اسناد خزانه برقرار نکرده است، بنابراین بند (ج) ماده ۳ تصویب‌نامه شماره ۵۶۵۹۷/ت/۲۹۵۰۴ هـ - ۱۳۹۸/۳/۱۲ هیأت وزیران که برخلاف اطلاق مندرج در قانون مذکور، مقرر کرده است که صرفاً اسناد خزانه اسلامی با سررسید تا پایان سال ۱۳۹۸ مورد پذیرش قرار می‌گیرد، از جهت محدود کردن دامنه شمول حکم قانونگذار، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتمعلی مظفری

شماره ۰۰۰۱۲۱۷

۱۴۰۰/۱۱/۲۰

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ با موضوع: «۱- بند الف ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است «کلیه قراردادهای منعقد شده بین شرکت‌های حمل و نقل صاحبان کالا لغو و از انعقاد قرارداد جدید جلوگیری شود» ابطال شد. ۲- بند ب ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان در خصوص شرایط مربوط به توزیع و حمل بار به خارج از شهرستان ابطال شد. ۳- بند ج ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است: «ادارات و راهداری و ثبت اسناد از ثبت و صدور مجوز شرکت حمل و نقل جدید خودداری نمایند» ابطال شد» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ شماره دادنامه: ۲۸۲۸ شماره پرونده: ۰۰۰۱۲۱۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای رضا تشکری

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بندهای (الف، ب، ج) از ردیف ۴ مصوبه کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستان سیرجان مورخ ۱۴۰۰/۳/۳

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال بندهای (الف، ب، ج) از ردیف ۴ مصوبه کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستان سیرجان مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

۲۱۹ قانون مدنی است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

ب - با توجه به اینکه براساس فصل دوم آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۳۱) و ماده (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۹۱/۶/۲۶ هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی، موازین حاکم بر موضوع حمل و نقل برون شهری بار و مسافر تبیین شده است، بنابراین اتخاذ تصمیم درخصوص شرایط مربوط به توزیع و حمل بار به خارج از شهرستان که براساس بند «ب» ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان صورت گرفته، خارج از حدود اختیار کمیته مزبور بوده و بند فوق‌الذکر مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

ج - براساس تبصره ۲ ماده ۷ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی: «هریک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار موظفند درخواست متقاضیان مجوز کسب و کار را مطابق شرایط مطرح در درگاه مذکور دریافت و بررسی کنند. صادرکنندگان مجوز کسب و کار اجازه ندارند به دلیل اشباع بودن بازار، از پذیرش تقاضا یا صدور مجوز کسب و کار امتناع کنند» و بر مبنای جزء ۴ بند «ط» ماده ۴۵ همین قانون، سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط از طریق ایجاد مانع به منظور مشکل کردن ورود رقبای جدید یا حذف نگاهها یا شرکتهای رقیب در یک فعالیت خاص، از اعمالی است که منجر به اختلال در رقابت می‌شود. با توجه به احکام قانونی فوق، بند «ج» ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است: «ادارات و راهداری و ثبت اسناد از ثبت و صدور مجوز شرکت حمل و نقل جدید خودداری نمایند»، مغایر با حکم مقرر در تبصره ۲ ماده ۷ و جزء ۴ بند «ط» ماده ۴۵ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی تشخیص داده شده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

شاکي به موجب لایحه تکمیلی که به شماره ۱۴۰۰ - ۱۲۱۷ - ۳ مورخ ۱۴۰۰/۵/۱۶ در دبیرخانه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به ثبت رسیده اعلام کرده است که:

۱- کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستان سیرجان به جهت سیاستگذاری عوارض ناشی از آزادسازی قیمت سوخت در حمل و نقل و متعاقب قانون هدفمندی یارانه‌ها تشکیل شده و اظهار نظر در خصوص قراردادهایی که مطابق قانون منعقد شده (بند الف ردیف ۴ مصوبه) و تعیین تکلیف برای ادارات ثبت و راهداری در جهت منع صدور مجوز شرکت حمل و نقل (بند ج ردیف ۴) خارج از صلاحیت و اختیارات قانونی مرجع تصویب‌کننده مصوبه است و مطابق بند (ت) ماده ۸۰ قانون دیوان عدالت اداری قابل ابطال می‌باشد.

۲- ماده ۴۵ بند (ج) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اشعار می‌دارد «قائل شدن شرایط تبعیض آمیز در معامله با اشخاص مختلف در وضعیت یکسان» ممنوع است. بند (د) مصوبه بین شرکتهای بومی بدون مجوز و غیربومی بدون مجوز قائل به تبعیض شده و اولی را مجاز به فعالیت و دومی را غیرمجاز اعلام کرده که مخالف صریح قانون مذکور می‌باشد.

۳- بند (ط) ماده ۴۵ قانون سیاستهای کلی اصل ۴۴ ایجاد مانع به منظور مشکل کردن ورود رقبای جدید یا حذف نگاهها یا شرکتهای رقیب را ممنوع اعلام کرده است. شرکتهای غیربومی بدون مجوز ابتدا در بند (د) از فعالیت منع و در بند (ج) از صدور مجوز نیز منع شده‌اند که عملاً به معنای حذف نگاههای غیربومی و خلاف قانون مذکور می‌باشد.

با توجه به موارد قانونی مذکور مصوبه معترض‌عنه از لحاظ صلاحیت مرجع تصویب‌کننده مصوبه و موارد مذکور در مصوبه خلاف قانون بوده و خواهشمند است در جهت حفظ حقوق شهروندان رأی به ابطال آن صادر فرمایید.

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

" فرمانداری ویژه شهرستان سیرجان

صورتجلسه

عنوان جلسه: کمیته حمل و نقل و سوخت شهرستان سیرجان

تاریخ جلسه: ۱۴۰۰/۳/۳ ساعت: ۱۱ مکان: فرمانداری ویژه شهرستان سیرجان دستور کار جلسه: ساماندهی وضعیت باربری‌ها - هماهنگی جهت توزیع عادلانه بار

۴- به منظور توزیع عادلانه بار میان شرکتهای حمل و نقل و رفع مسائل و مشکلات موجود در زمینه حمل بار موارد ذیل تصویب گردید:

الف - کلیه قراردادهای منعقد شده بین شرکتهای حمل و نقل و صاحبان کالا لغو از انعقاد قرارداد جدید خودداری گردد.

ب - توزیع و حمل بار به خارج از شهرستان تحت نظر اداره راهداری و انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل شهرستان و با استفاده از سیستم نرم‌افزاری توزیع بار به صورت شفاف و عادلانه انجام گیرد.

ج - ادارات راهداری و ثبت اسناد از ثبت و صدور مجوز شرکت حمل و نقل جدید خودداری نمایند.

علی رغم ابلاغ دادخواست و ضامنه آن به استانداری کرمان تا زمان رسیدگی به پرونده در جلسه هیأت عمومی، پاسخی از آن استانداری واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - براساس ماده ۱۰ قانون مدنی: «قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند، در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است» و مطابق ماده ۲۱۹ همین قانون: «عقودی که بر طبق قانون واقع شده باشد، بین متعاملین و قائم‌مقام آنها لازم‌الاتباع است مگر اینکه به رضای طرفین اقاله یا به علت قانونی فسخ شود.» بنا به مراتب فوق، بند «الف» ردیف ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۳ کمیته سوخت شهرستان سیرجان که براساس آن مقرر شده است: «کلیه قراردادهای منعقد شده بین شرکتهای حمل و نقل و صاحبان کالا لغو و از انعقاد قرارداد جدید خودداری گردد»، مغایر با مواد ۱۰ و

شماره ۱۳۱۳۰۰۰ ۱۴۰۰/۱۱/۲۰

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۳۸ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ با موضوع: «ابطال بند ۲۳ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و بند ۲۰ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر اندیشه» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد. مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ شماره دادنامه: ۲۸۳۸ شماره پرونده: ۱۳۱۳۰۰۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای ایمان قوامی فرد

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۲۳ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و بند ۲۰ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر اندیشه

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال بند ۲۳ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و بند ۲۰ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر اندیشه را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" به استحضار می‌رساند: نظر به اینکه بندهای ۲۳ و ۲۰ از مصوبه تعرفه عوارض محلی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ مصوب شورای اسلامی شهر اندیشه «پیرامون عوارض شهر ایمن و هوشمند» برخلاف قانون و خارج از حدود اختیار مرجع واضح تصویب گردیده است، بدین وسیله تقاضای ابطال آن را از تاریخ تصویب مشروحاً به تفصیل مرقوم ذیل‌الذکر می‌نمایم: دلایل و جهات ابطال مصوبه:

منع دریافت عوارض مضاعف: نظر به اینکه طبق بند ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، نگاهداری معابر بر عهده شهرداری‌ها است و طبق ماده ۱ قانون نوسازی و عمران شهری تأمین نیازمندی‌های شهری و تاسیسات مورد نیاز عمومی از وظایف خاص شهرداری‌هاست.

ب - بند ۲۰ دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر اندیشه: " ۲۰ - نام عوارض:
عوارض شهر ایمن و هوشمند
به منظور تأمین قسمتی از هزینه‌های هوشمندسازی ترافیک «پارکینگ‌ها و دیگر امکانات برای شهروندان عوارض شهر ایمن و هوشمند طبق جدول ذیل محاسبه و وصول می‌گردد.

ردیف	شرح	محاسبه عوارض
۱	عوارض شهر ایمن و هوشمند	۲ درصد از جمع عوارض صدور پروانه ساختمانی و مازاد تراکم و دیوارکشی در کاربری

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست شهرداری شهر اندیشه به موجب لایحه شماره ۱/۹۴۵۷ - ۱۴۰۰/۶/۹ توضیح داده است که:

" به استحضار می‌رساند تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود طبق بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ و آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض مصوب مورخ ۱۳۷۸/۷/۷ هیأت وزیران از جمله وظایف و مسئولیت‌های شورای اسلامی شهر محسوب شده و همچنین برابر تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ وضع عوارض محلی بر عهده شوراهای اسلامی شهر و بخش بوده که موظفند موارد را حداکثر تا ۱۵ بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی نمایند. لذا با استناد به آراء شماره ۵۸۷ - ۱۳۸۳/۱۱/۲۵ و ۷۸۶ - ۱۳۹۶/۸/۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله حقوق دیوانی بوده و غیر از جرایم مربوط به کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها می‌باشد. مع الوصف بند ۱۷ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۹ و ۱۶ تعرفه عوارض سال ۱۴۰۰ با ملحوظ قراردادن موارد مطروحه فوق تهیه و تدوین گردیده که توسط شورای اسلامی شهر اندیشه تصویب و اعلام عمومی گردیده است. شایان ذکر می‌باشد این موضوع عوارض (مازاد سطح اشغال) در هیچ مرجع صالحه قانونی من جمله هیأت عمومی و هیأت تخصصی دیوان عدالت اداری ابطال نگردیده است."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هرچند براساس بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست‌های عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود، از جمله وظایف و مسئولیت‌های شوراهای اسلامی شهر است، ولی براساس بند ۹ اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه‌های مادی و معنوی از وظایف دولت جمهوری اسلامی ایران است و در نتیجه افزایش عوارض صدور پروانه ساختمانی با اخذ عوارضی تحت عنوان عوارض شهر هوشمند و ایمن از سازندگان ساختمان به شرح بند ۲۳ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۹ و بند ۲۰ تعرفه عوارض سال ۱۴۰۰ شهرداری اندیشه که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، از مصادیق عوارض مضاعف و خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و بر مبنای استدلال مذکور که در رأی شماره ۱۴۰۰۰۹۷۰۹۰۵۸۱۱۵۵۸ - ۱۴۰۰/۶/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز منعکس شده، مقررات مزبور مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

طبق ماده ۲ قانون نوسازی و عمران شهری بر کلیه اراضی و ساختمانها و مستحدثات شهر، عوارض خاص سالانه تعیین و به مصرف نوسازی و عمران شهری خواهد رسید و از طرف دیگر طبق تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها، ۲۵ درصد از خالص اراضی بالای ۵۰۰ متر یا قیمت آن جهت سرانه‌های خدماتی و فضاهای عمومی از شهروندان و مالکین دریافت می‌شود، اخذ عوارض بابت شهر ایمن و هوشمند جهت هوشمندسازی ترافیک عوارضی مضاعف محسوب می‌شود.

مغایرت با بند ۲ قسمت (الف) ماده ۱۰۸ قانون برنامه ششم توسعه: ماده ۱۰۸ قانون برنامه ششم توسعه مقرر می‌دارد: «به منظور ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم، کنترل مناسب مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول اجرای قانون برنامه اجرا می‌شود.» الف - ارتقای نظم و ایمنی حمل و نقل و عبور و مرور: کلیه معابر اصلی، میداين و بزرگراهها در مراکز استانها و کلان شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراه‌ها با نصب، نگهداری و به روزرسانی سامانه‌های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه‌ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد. لذا با توجه به اینکه نصب دوربین‌های هوشمند و سایر امکانات مقتضی از وظایف شهرداریها و لازمه نگهداری مطلوب معابر است و علاوه بر آن شهرداری تا ۲۵ درصد از باقیمانده اراضی موضوع تفکیک یا افراز را بابت سهم شوارع و معابر شهر طبق تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها اخذ می‌نماید و از طرفی طبق ماده فوق، زیربنای توسعه و امنیت پایدار و از قوانین امری و مرتبط با نظم عمومی و حاکمیتی محسوب می‌شود، لذا اخذ وجه بابت آن فاقد وجهت و جواز قانونی است.

خروج از صلاحیت محلی: با عنایت به اینکه ارتقای نظم و ایمنی عبور و مرور، با توجه به قید در قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوعی ملی و خارج از صلاحیت محلی شوراهاست.

لذا مغایر با بند ۱ ماده ۳۵ قانون تشکیلات شوراهای و ماده ۵ قانون اصلاح مواد از قانون برنامه سوم توسعه موسوم به قانون تجمیع عوارض در خصوص رعایت صلاحیت محلی در وضع عوارض می‌باشد.

مغایرت با ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم توسعه: طبق بند (الف) ماده فوق سیاست کاهش عوارض صدور پروانه ساختمانی در کاربری‌های تجاری، اداری، صنعتی متناسب با کاربری‌های مسکونی همان منطقه با توجه به شرایط اقلیمی و موقعیت محلی از وظایف شهرداریها می‌باشد. همچنین طبق بند (ب) ماده مزبور، تعیین سهم دولت در ایجاد زیرساخت‌های توسعه، عمران شهری و حمل و نقل از وظایف شهرداری هاست.

مغایرت با ماده ۵۹ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور: طبق ماده فوق درخواست یا دریافت وجه مازاد بر عوارض قانونی هنگام صدور پروانه یا بعد از صدور پروانه توسط شهرداریها ممنوع است. لذا با توجه به ماده مرقوم عوارض قانونی حداقلی تجویز گردیده است و مازاد بر آن فاقد وجهت قانونی است.

عدم مجوز قانونی: طبق ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و نیز تبصره ۳ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹، اخذ هرگونه وجه باید به موجب قانون باشد و اصل بر عدم صلاحیت دستگاه‌ها و مقامات اداری در وضع عوارض غیر از موارد منصوص قانونی است."

متن تعرفه‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - بند ۲۳ دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ شورای اسلامی شهر اندیشه:

" ۲۳ - نام عوارض: عوارض شهر ایمن و هوشمند

پیشنهاددهنده: شهرداری اندیشه به استناد بند ۲۶ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها

مرجع تصویب‌کننده: شورای اسلامی شهر به استناد بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون شوراهای و ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده ضمانت اجرایی وصول کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

به منظور تأمین قسمتی از هزینه‌های هوشمندسازی ترافیک «پارکینگ‌ها و دیگر امکانات برای شهروندان عوارض شهر ایمن و هوشمند طبق جدول ذیل محاسبه و وصول می‌گردد.

ردیف	شرح	محاسبه عوارض
۱	عوارض شهر ایمن و هوشمند	۲ درصد از جمع عوارض صدور پروانه ساختمانی هر کاربری

شماره ۰۰۰۱۰۰۷

۱۴۰۰/۱۱/۲۰

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۴۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ با موضوع: «تعرفه مربوط به عوارض تأمین پارکینگ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شهرداری شهر گزبرخوار، تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شهرداری شهر نجف‌آباد که به تصویب شورای اسلامی این شهرها رسیده از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ شماره دادنامه: ۲۸۴۳ شماره پرونده: ۰۰۰۱۰۰۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکیان: آقایان علی ناظریان جزئی و علیرضا طغیانی خوراسگانی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ۱- تعرفه شماره ۶ دفترچه عوارض محلی سال

۱۳۹۹ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد ۲- تعرفه شماره ۶ دفترچه عوارض محلی سال

۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد ۳- تعرفه عوارض تأمین پارکینگ از دفترچه عوارض

محلی سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر گزبرخوار

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواستی واحد ابطال تعرفه شماره ۶ دفترچه

عوارض محلی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد و عوارض تأمین

پارکینگ از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر گزبرخوار را خواستار

شده‌اند و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده‌اند که:

" به استحضار می‌رساند طبق ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری جهت

رسیدگی خارج از نوبت و بر اساس بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت

اداری ابطال آن قسمت معنونه از مصوبات ناظر بر عوارض کسری پارکینگ، حذف

پارکینگ، حذف پارکینگ و عدم تأمین پارکینگ شامل: ۱- ابطال موضوع هزینه

تأمین پارکینگ در تعرفه شماره ۶ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ شهرداری

نجف‌آباد مصوب شورای اسلامی شهر نجف‌آباد ۲- ابطال موضوع عوارض تأمین

پارکینگ سال ۱۳۹۸ شهرداری گزبرخوار مصوب شورای اسلامی شهر گزبرخوار را

از تاریخ تصویب به لحاظ مغایرت مصوبه مذکور با مواد قانونی ذیل خارج از حدود

اختیارات قانونی طرف شکایت می‌باشد را درخواست می‌نمایم. مطابق اصل ۵۱

قانون اساسی اخذ هرگونه مال، وجه، کالا و خدمات از شهروندان می‌بایست با تجویز

قانونی باشد و مطابق اصل ۲۶ قانون اساسی حکم به مجازات و تعیین جریمه صرفاً

از طریق قانون ممکن است و وضع قاعده در این باب صرفاً در صلاحیت مقنن

مجلس شورای اسلامی است. مطابق تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری رعایت

اصول شهرسازی جهت احداث ساختمان ضروری است. نظر به اینکه طبق اصول

شهرسازی تأمین پارکینگ از ضروریات احداث ساختمان است و در مصوبات مورد

اعتراض عملاً مقرر گردیده است که به جای تأمین پارکینگ هزینه یا بهای عدم

تأمین پارکینگ توسط شهرداری اخذ شود و این حکم مغایر تبصره ۱ ماده ۱۰۰

قانون یاد شده است و در مواردی که ملک ذاتاً قابلیت احداث پارکینگ ندارد اخذ

هزینه در چنین مواردی نیز متکی به قانون نیست و در مواردی که در پروانه

ساختمانی پارکینگ قید شده و ساختمان بدون پارکینگ باشد، یا کسری پارکینگ

دارد. مطابق تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری باید عمل شود لذا تصویب موضوع

اخذ هزینه بنا تأمین پارکینگ در حدود اختیارات قانونی طرف شکایت نمی‌باشد.

در راستای اعمال ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری

می‌توان به ارای شماره ۱۴۷۷ الی ۱۴۸۱ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۲ و ۷۷۰ - ۱۳۹۱/۱۰/۱۸

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اشاره کرد. "

متن تعرفه‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - تعرفه شماره ۶ دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد:

نوع عوارض	عوارض تأمین پارکینگ صرفاً در موارد شش گانه موضوع نامه شماره ۳/۳۲/۸۵۸۵ - ۹۷/۱۰/۲۰ دفتر امور شهری و شوراها منضم به نامه شماره ۴۷۵۳۱ - ۹۷/۹/۲۷ دفتر برنامه و بودجه سازمان شهرداری ها	توضیحات:
مسکونی منطقه ۱ و ۲	۱۵۰×A×۲۵×N	تبصره ۱: ساختمانهای تجاری که قبلاً عوارض عدم امکان تأمین پارکینگ پرداخت نموده‌اند و تقاضای بازسازی (صرفاً هنگام صدور پروانه ساختمانی) دارند معادل تعداد پارکینگ پرداختی، عوارض تأمین پارکینگ محاسبه نمی‌شود.
غیرمسکونی منطقه ۱ و ۲	۱۰۰×A×۲۵×N	تبصره ۲: چنانچه حسب مصوبه کمیسیون ماده ۵ پلاکی تغییر کاربری شده باشد و نوع تجاری مشخص نشده باشد تعداد کسری پارکینگ مشخص نشده باشد تعداد کسری پارکینگ بر اساس ت ۲ حسب ضوابط طرح تفصیلی محاسبه گردد.
مسکونی منطقه ۳	۱۵۰×A×۲۵×N	تبصره ۳: عوارض تأمین پارکینگ واحدهای صنعتی و کارگاهی یک دوم محاسبه شود. (ضریب فوق الذکر در حداقل نیز اعمال گردد)
غیر مسکونی منطقه ۳	۲۰۰×A×۲۵×N	تبصره ۴: عوارض تأمین پارکینگ انباری تجاری در کل طبقات به جز طبقه همکف تا زیربنای ۱۵۰ متر مربع بر اساس یک سوم این تعرفه محاسبه گردد.
مسکونی منطقه ۴ و ۵	۱۴۰×A×۲۵×N	تبصره ۵: در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود.
غیرمسکونی منطقه ۴ و ۵	۱۲۰×A×۲۵×N	تبصره ۵: در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود.
تبصره: ۱- حداکثر قیمت یک واحد تأمین پارکینگ تجاری مبلغ ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۲- حداکثر قیمت یک واحد تأمین پارکینگ مسکونی مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۳- حداقل قیمت یک واحد تأمین پارکینگ مسکونی مبلغ ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۴- حداقل قیمت یک واحد تأمین پارکینگ تجاری مبلغ ۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۵- بند طبق طرح: ۱- ساختمان دو بر خیابان سریع السیر به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل را نداشته باشد. ۲- ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۳- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درخت‌های کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آنها را نداده است. ۴- ساختمان در معبری قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد. ۵- در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود. تبصره ۵: املکی که بر اساس تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری دارای رأی کمیسیون ماده ۱۰۰ مبنی بر جریمه می‌باشند مشمول این تعرفه نمی‌باشند و اخذ هرگونه وجه دیگر فاقد وجه قانونی است. A: ارزش محاسباتی N: تعداد کسری پارکینگ ۲۵: فضای گردش		

ب - تعرفه شماره ۶ دفترچه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد:

نوع عوارض	عوارض تأمین پارکینگ صرفاً در موارد شش گانه موضوع نامه شماره ۳/۳۲/۸۵۸۵ - ۹۷/۱۰/۲۰ دفتر امور شهری و شوراها منضم به نامه شماره ۴۷۵۳۱ - ۹۷/۹/۲۷ دفتر برنامه و بودجه سازمان شهرداری ها	توضیحات:
مسکونی منطقه ۱ و ۲	۱۵۷×A×۲۵×N	تبصره ۱: ساختمانهای تجاری که قبلاً عوارض عدم امکان تأمین پارکینگ پرداخت نموده‌اند و تقاضای بازسازی (صرفاً هنگام صدور پروانه ساختمانی) دارند معادل تعداد پارکینگ پرداختی، عوارض تأمین پارکینگ محاسبه نمی‌شود.
غیرمسکونی منطقه ۱ و ۲	۱۰۵×A×۲۵×N	تبصره ۲: چنانچه حسب مصوبه کمیسیون ماده ۵ پلاکی تغییر کاربری شده باشد و نوع تجاری مشخص نشده باشد تعداد کسری پارکینگ مشخص نشده باشد تعداد کسری پارکینگ بر اساس ت ۲ حسب ضوابط طرح تفصیلی محاسبه گردد.
مسکونی منطقه ۳	۱۵۷×A×۲۵×N	تبصره ۳: عوارض تأمین پارکینگ واحدهای صنعتی و کارگاهی یک دوم محاسبه شود. (ضریب فوق الذکر در حداقل نیز اعمال گردد)
غیر مسکونی منطقه ۳	۲۳۰×A×۲۵×N	تبصره ۴: عوارض تأمین پارکینگ انباری تجاری در کل طبقات به جز طبقه همکف تا زیربنای ۱۵۰ متر مربع بر اساس یک سوم این تعرفه محاسبه گردد.
مسکونی منطقه ۴ و ۵	۱۴۷×A×۲۵×N	تبصره ۵: در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود.
غیرمسکونی منطقه ۴ و ۵	۱۲۶×A×۲۵×N	تبصره ۵: در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود.
تبصره: ۱- حداکثر قیمت یک واحد تأمین پارکینگ تجاری مبلغ ۲۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۲- حداکثر قیمت یک واحد تأمین پارکینگ مسکونی مبلغ ۱۵۷/۵۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۳- حداقل قیمت یک واحد تأمین پارکینگ مسکونی مبلغ ۲۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۴- حداقل قیمت یک واحد تأمین پارکینگ تجاری مبلغ ۶۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. ۵- بند طبق طرح: ۱- ساختمان دو بر خیابان سریع السیر به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل را نداشته باشد. ۲- ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۳- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درخت‌های کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آنها را نداده است. ۴- ساختمان در معبری قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد. ۵- در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود. تبصره ۵: املکی که بر اساس تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری دارای رأی کمیسیون ماده ۱۰۰ مبنی بر جریمه می‌باشند مشمول این تعرفه نمی‌باشند و اخذ هرگونه وجه دیگر فاقد وجه قانونی است. A: ارزش محاسباتی N: تعداد کسری پارکینگ ۲۵: فضای گردش		

همان گونه که در صدر مصوبه شورای اسلامی شهر نجف‌آباد قید گردیده این مصوبه صرفاً مربوط به موارد ششگانه موضوع نامه شماره ۴۷۵۳۱-۱۳۹۷/۹/۲۷ دفتر برنامه بودجه سازمان شهرداریها بوده از جمله آن که ساختمان در معبری قرار گرفته که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل را نداشته و یا ساختمان در محلی قرار گرفته که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده است.

بر این اساس همان گونه که ملاحظه می‌فرمایید اخذ عوارض فقط در مواردی مورد تجویز واقع گردیده که مالک به دلایل فنی قادر به احداث پارکینگ در بنای خود نباشد چنان که این امر به موجب بند ۱۴-۸ به عنوان ضوابط مربوط به حذف پارکینگ در ضوابط طرح جامع ابلاغی شهر نجف‌آباد نیز به صراحت عنوان گردیده که ضمن احصاء موارد مربوط به عدم احداث پارکینگ به دلیل وجود توجیهات فنی، دستور به حذف پارکینگ و اخذ عوارض مربوطه داده شده ضمن آن که بنا بر تصریح تبصره ۵ مصوبه مذکور املاکی که مشمول تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها گردند مشمول تعرفه مذکور نمی‌باشند لذا چنان که ملاحظه می‌فرمایید کوچکترین تعارضی فی مابین مصوبه مذکور و قانون وجود نداشته که بر این اساس استدعای رد شکایت مطروحه را دارد. مجوز وصول عوارض حذف پارکینگ طی مکاتبه شماره ۲۲۳۱/۱۳/۳۴-۱۳۷۱/۲/۷ وزیر کشور به شهرداریها اعطا گردیده و صراحتاً بیان داشته در صورتی که امکان تأمین پارکینگ در ساختمانها (اعم از مسکونی، تجاری، اداری و صنعتی) وجود نداشته باشد به هر صد مترمربع فضای حذف شده پارکینگ، عوارضی معادل ۳ برابر ارزش معاملاتی ساختمان موضوع ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم تعلق خواهد گرفت و از سوی دیگر برابر بند ۳-۳ از ضوابط طرح تفصیلی نجف‌آباد مصوب سال ۱۳۸۴ و بند ۸-۱۴ از ضوابط طرح جامع نجف‌آباد مصوب سال ۱۳۹۶ (موضوع پیوست‌های شماره ۲ و ۳ و ۴)، شهرداریها مجاز به اخذ عوارض پارکینگ گردیده‌اند. در توضیح بیشتر معروض می‌دارد حسب نامه شماره ۲۲۳۱/۱۳/۳۴-۱۳۷۱/۲/۷ وزیر کشور و همچنین مصوبه شماره ۱۶۰۳-۱۳۷۱/۱۲/۱۲ رئیس‌جمهور پیرامون تعرفه فوق و دستورالعمل شماره ۱۰۷۴۰/۱۳/۳۴-۱۳۷۱/۶/۴ وزیر کشور عنوان استانداران پیرامون عوارض حذف پارکینگ، شهرداریها مکلف گردیده‌اند در هنگام صدور پروانه احداث ساختمان نسبت به اخذ عوارض حذف پارکینگ اقدام نمایند.

علی‌رغم ابلاغ دادخواست و ضمائم آن به شورای اسلامی شهر گزبرخوار تا زمان رسیدگی به پرونده در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پاسخی از آن شورا واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه بر اساس آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله آرای شماره ۱۱۶-۱۳۹۲/۲/۲۳، ۱۳۵۴-۱۳۹۵/۱۲/۱۷ و شماره ۱۱۸۶-۱۳۹۹/۱۰/۲ این هیأت، وضع عوارض برای کسری، حذف یا عدم تأمین پارکینگ توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است، بنابراین تعرفه مربوط به عوارض تأمین پارکینگ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شهرداری شهر گزبرخوار، تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۹ و تعرفه شماره ۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شهرداری شهر نجف‌آباد که به تصویب شورای اسلامی این شهرها رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

ج - تعرفه عوارض تأمین پارکینگ از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر گزبرخوار:

نوع کاربری	مصوبه قبلی	پیشنهاد سال ۹۸
عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای مسکونی به ازای هر متر مربع	۲۲ P	۲۲ A
عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای تجار به ازای هر متر مربع	۳۰ P	۳۰ A
عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای اداری به ازای هر متر مربع	۲۰ P	۲۰ A
عوارض تأمین پارکینگ برای سایر کاربریها به ازای هر متر مربع	۲۰ P	۲۰ A

شرح محاسبه عوارض محلی

۱- بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری احداث و تأمین پارکینگ برای ساختمانها ضروری می‌باشد.

۲- در مورد استثناء از جمله موارد ذیل شهرداری می‌تواند بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری یا مجوز مراجع (کمیسیون‌های ماده یا کمیته‌های فنی طرح‌های هادی) بدون تأمین پارکینگ پروانه ساختمانی صادر نماید.

الف: ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السير به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

ب: ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

ج: ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آنها را داده است.

د: ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد.

و: ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات، احداث پارکینگ نمود.

۳- شیب مازاد در بنده بر اساس ضوابط فنی و شهرسازی تعیین می‌گردد.

۴- شهرداری موظف است درآمد حاصل از این تعرفه را به حساب جداگانه‌ای واریز و صرفاً تملک و احداث پارکینگ هزینه نماید.

۵- شهرداریها مکلف هستند عوارض دریافتی از پارکینگ‌های تأمین نشده را در برای احداث پارکینگ‌های عمومی هزینه کنند.

۶- ساختمانهایی که برای صدور پروانه ساختمانی پرونده آنها به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع داده می‌شوند یا به دلیل کسر پارکینگ محکوم به پرداخت جریمه می‌شوند از پرداخت عوارض این تعرفه معاف می‌باشند و فقط مشمول پرداخت کمیسیون می‌گردند.

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر نجف‌آباد، به موجب لایحه شماره ۱۴۰۰/۱۰/۲۰ - ۱۴۰۰/۶/۶ توضیح داده است که:

"همان گونه که مستحضرد بنابر تصریح قانونگذار در قوانین متعدد از جمله بند ۲۶ ماده ۵۵ قانون شهرداریها، تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده و بند ۱۶ ماده ۸۰ و ماده ۸۵ و تبصره آن از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران از جمله وظایف شوراهای اسلامی شهر تصویب عوارض برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آنهاست، بر این اساس کوچکترین تردید و ابهامی در خصوص صلاحیت شوراهای اسلامی شهرها در خصوص تصویب مصوبات مربوطه با موضوع وصول عوارض متعلقه وجود نداشته و ایرادی از این جهت به مصوبات مذکور وارد نمی‌باشد. مصوبات مورد نظر کلیه مراحل قانونی خود را منطبق با قانون طی نموده و اکنون به صورت مقرره‌ای صحیح محل استناد و مورد عمل می‌باشد و تاکنون نیز مصون از هرگونه ایراد و اشکال باقیمانده است. برخلاف ادعای شاکي که چنین ادعا نموده‌اند که طی مصوبات مربوطه تجویز گردیده که به جای تأمین پارکینگ، هزینه یا بهای عدم تأمین پارکینگ توسط شهرداری اخذ شود،